

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<https://hdl.handle.net/2066/216083>

Please be advised that this information was generated on 2021-03-07 and may be subject to change.

Boom juridisch
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
E info@bju.nl
I www.boomjuridisch.nl

EstateTip

Review

Afl. 2019-18

15 mei 2019

Erfrechtelijke bodemverontreiniging? Opheffing van de vereffening

Estate planners zijn creatieve mensen, ook als het erom gaat de 'kleinere' nalatenschap net wat flexibeler af te kunnen wikkelen. Via mr. Hendrik-Jan Vos (Van Putten Van Apeldoorn notarissen te Ede) kregen wij dan ook een interessante beschikking toegezonden van de Rechtbank Oost-Brabant (kantonrechter te 's-Hertogenbosch) de dato 1 maart 2019, waarvoor uiteraard veel dank.

De kantonrechter wordt in een bepaalde nalatenschap verzocht om met toepassing van artikel 4:209 lid 1 BW de verplichting om de nalatenschap te vereffenen volgens de wet, op te heffen. Om in de sfeer te komen, het eerste lid van het betreffende wetsartikel luidt als volgt:

'Indien de geringe waarde der baten van een nalatenschap daartoe aanleiding geeft, kan de kantonrechter op verzoek van de vereffenaar of een belanghebbende hetzij de kosteloze vereffening van de nalatenschap, hetzij de opheffing van de vereffening bevelen. Op een verzoek tot opheffing wordt de verzoeker gehoord of behoorlijk opgeroepen, alsmede voor zover zij bestaan en bekend zijn, de erfgenamen, de vereffenaar en de boedelnotaris. Indien een rechter-commissaris is benoemd, komt de in de eerste zin bedoelde bevoegdheid, op voordracht van de rechter-commissaris, aan de rechtbank toe.'

De kantonrechter maakt het concreter en geeft aan dat hiervan sprake is indien:

'de nalatenschap geen baten bevat dan wel indien de vereffeningskosten of de andere preferente nalatenschapsschulden de aanwezige baten overtreffen.'

De nalatenschap bevat aan activa een banktegoed van bijna € 2.500 en *een perceel grond*. Maar niet zomaar een perceel. Het perceel bevat *bodemverontreiniging!* Voorts was van belang dat bleek dat er in het kader van de afwikkeling van de nalatenschap (notaris)kosten gemaakt zijn die het batige saldo van bijna € 2.500 overtreffen. Wat nu? Wat betekent dat?

'Dit betekent dat het verzoek toewijsbaar is voor zover aan de grond, een *agrarisch perceel* ter grootte van 840 vierkante meter, *geen waarde* kan worden toegekend. Hoewel uit de ingediende stukken niet blijkt van een verplichting om de grond te saneren, is een stuk overgelegd waaruit blijkt dat de kosten van de *sanering* van de

grond en het grondwater geraamd kunnen worden op € 33.000,00 te vermeerderen met BTW. Gelet op deze raming, afgezet tegen de waarde van een perceel landbouwgrond van een dergelijke oppervlakte acht de kantonrechter voldoende aannemelijk dat de grond *geen waarde* in het economisch verkeer vertegenwoordigt.’ (Curs. BS)

En dan?

‘Nu voldaan is aan de wettelijke vereisten zal het verzoek worden toegewezen. Aangezien het verzoek op basis van de ingebrachte stukken toewijsbaar is en de kantonrechter geen vragen of opmerkingen heeft zal, *in afwijking van de tekst* van de tweede zin van art. 4:209 lid 1 BW, afgezien worden van het horen van de aldaar genoemde personen.’ (Curs. BS)

Dat is vaak het betere erfrechtelijke werk, de professional die (daar waar nodig) durft af te wijken van de wettekst, maar dat terzijde. Artikel 4:209 BW kent (naast nog meer leden) overigens ook nog een tweede lid en dat luidt als volgt:

‘Bij het bevel tot opheffing van de vereffening stelt de kantonrechter onderscheidenlijk de rechtbank tevens het bedrag der reeds gemaakte vereffeningskosten vast, en brengt dat ten laste van de boedel of, wanneer de boedel daartoe onvoldoende is, ten laste van de erfgenamen, voor zover dezen met hun gehele vermogen aansprakelijk zijn.’

En hoeveel zijn die reeds gemaakte vereffeningskosten in casu dan?

‘Hoewel uit het ingediende verzoek blijkt van hogere vereffeningskosten dan het batige saldo op de bankrekening zullen de vereffeningskosten worden gesteld op dit bedrag, te weten € 2.451,92.’

Moet de opheffing worden gepubliceerd? Jawel, maar liefst twee keer:

‘De kantonrechter verzoekt de griffier de opheffing van de verplichting tot vereffening van de nalatenschap van de overledene te doen bekendmaken in het *boedelregister*.’ (Curs. BS)

En:

‘Verzoeker zal worden gelast deze opheffing te doen publiceren in de (*digitale*) *Staatscourant*.’ (Curs. BS)

En tot slot heeft de kantonrechter nog een strenge uitsmijter:

‘Verzoeker heeft in het verzoek te kennen gegeven het perceel grond met toepassing van art. 4:226 BW te willen afgeven aan de Staat der Nederlanden. Hoewel de kantonrechter niet verzocht is te oordelen over dit voornemen en hij dit evenmin ambtshalve tot zijn takenpakket dient te rekenen, merkt de kantonrechter op dat hij – ook na de toelichting door verzoeker in de brief van [...] – van mening blijft dat een afgifte van het perceel aan de Staat der Nederlanden niet mogelijk acht. In de onderhavige situatie is de vereffening immers niet met een overschot geëindigd en van een door de rechter benoemde vereffenaar is evenmin sprake.’

Wat er van dit laatste ook zij, de vereffening is in ieder geval geëindigd, ofwel het dossier ‘gesloten’. En nog belangrijker: de collega-estate planner kan hier ongetwijfeld wat mee.

Tot volgende week!

Prof. mr. dr. B.M.E.M. Schols

ScholsBurgerhartSchols Estate Planning
Radboud Universiteit Nijmegen

ScholsBurgerhartSchols

Boomjuridisch

www.scholsburgerhartschols.nl www.boomjuridisch.nl

© 2019 Boom juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.